

**SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
BẮC KẠN**

**KỶ THI TUYỂN SINH VÀO LỚP 10 THPT
NĂM HỌC 2018 - 2019**

ĐỀ CHÍNH THỨC

MÔN THI: NGỮ VĂN

(Đề thi gồm có 01 trang)

Thời gian làm bài: 120 phút, không kể thời gian giao đề

PHẦN I: ĐỌC HIỂU (4,0 điểm)

Đọc đoạn trích sau và thực hiện các yêu cầu bên dưới:

“... Cái mạnh của con người Việt Nam không chỉ chúng ta nhận biết mà cả thế giới đều thừa nhận là sự thông minh, nhạy bén với cái mới. Bản chất trời phú ấy rất có ích trong xã hội ngày mai mà sự sáng tạo là một yêu cầu hàng đầu. Nhưng bên cạnh cái mạnh đó cũng còn tồn tại không ít cái yếu. Ấy là những lỗ hổng về kiến thức cơ bản do thiên hướng chạy theo những môn học “thời thượng”, nhất là khả năng thực hành và sáng tạo bị hạn chế do lối học chay, học vẹt nặng nề. Không nhanh chóng lấp những lỗ hổng này thì thật khó bề phát huy trí thông minh vốn có và không thể thích ứng với nền kinh tế mới chứa đựng đầy tri thức cơ bản và biến đổi không ngừng.”

(Trích Chuẩn bị hành trang vào thế kỉ mới, Vũ Khoan, Ngữ văn 9, tập hai)

Câu 1. (0,5 điểm) Đoạn trích đề cập đến vấn đề gì?

Câu 2. (0,5 điểm) Xác định phép liên kết hình thức trong hai câu đầu của đoạn trích.

Câu 3. (1,0 điểm) Em hiểu thế nào là thiên hướng chạy theo những môn học “thời thượng”?

Câu 4. (2,0 điểm) Từ nội dung được đề cập trong đoạn trích, em thấy cần phải làm gì để phát huy điểm mạnh và hạn chế điểm yếu của bản thân (trình bày trong khoảng 5 - 7 dòng)?

PHẦN II: LÀM VĂN (6,0 điểm)

Cảm nhận về vẻ đẹp của hình ảnh đoàn thuyền đánh cá trên biển trong đoạn thơ sau:

“Thuyền ta lái gió với buồm trăng

Lướt giữa mây cao với biển bằng,

*Ra đậu dặm xa dò bụng biển,
Dàn đan thế trận lưới vây giăng.
Cá nhụ cá chìm cùng cá đé,
Cá song lấp lánh đuốc đen hồng,
Cái đuôi em quẫy trắng vàng chóc,
Đêm thờ: sao lùa nước Hạ Long.
Ta hát bài ca gọi cá vào,
Gõ thuyền đã có nhịp trăng cao.
Biển cho ta cá như lòng mẹ
Nuôi lớn đời ta tự buổi nào.”*

(Trích Đoàn thuyền đánh cá, Huy Cận, Ngữ văn 9, tập một)

----- **Hết** -----

**Đáp án tham khảo đề thi tuyển sinh vào lớp 10 môn Văn tỉnh Bắc
Kạn 2018**

Phần I. Đọc Hiểu

Câu 1: Đoạn trích trên đề cập tới cái mạnh và cái yếu của con người Việt Nam.

Câu 2: Phép liên kết trong hai câu thơ đầu là phép thế:

"Bản chất trời phú ấy"

Câu 3: Thiên hướng chạy theo những môn học "thời thượng":

"Những môn học thời thượng" mà tác giả đề cập đến là những môn học được một bộ phận người ưa chuộng, thích thú nhưng chỉ mang tính chất tạm thời không có giá trị lâu bền.

Câu 4: Các em hãy nêu cảm nhận của mình thông qua đoạn trích và cần ghi nhớ 2 điều về cái mạnh và cái yếu mà tác giả đã nhắc tới:

- Cái mạnh của con người Việt Nam là sự thông minh và nhạy bén với cái mới.
- Cái yếu của con người Việt Nam là những lỗ hổng về kiến thức cơ bản

=> Điều cần thiết cho mỗi học sinh lúc này là cần phải thay đổi quan điểm học tập. Cần coi trọng tri thức, học cốt ở tinh không cốt ở đa. Phải xác định gắn học lí thuyết với thực hành, không nên máy móc theo sách giáo khoa, học là để lấy kiến thức, để vận dụng kiến thức và không vì lợi ích trước mắt mà chạy theo những môn học thời thượng .

Phần II. Làm văn

Tham khảo dàn ý sau:

+Mở bài:

– Huy Cận là một nhà thơ nổi tiếng trong phong trào thơ mới, ông có nhiều tác phẩm hay để lại cho nền thi ca Việt Nam. Thơ ông tràn đầy niềm vui, niềm tin yêu cuộc sống.

– Bài thơ Đoàn thuyền đánh cá được nhà thơ Huy Cận viết về vùng đất Quảng Ninh năm 1958 là một bài thơ hay viết về cảnh lao động trên biển.

- Đặc biệt về đẹp của đoàn thuyền đánh cá trong khung cảnh trời đêm đầy lãng mạn của đoàn thuyền trên biển bao la hùng vĩ (trích dẫn đoạn thơ)

+ Thân bài: Phân tích vẻ đẹp qua từng khổ thơ:

a. Biển rộng lớn mênh mông và khoáng đạt trong đêm trăng sáng, trên mặt biển đó có con thuyền đang băng băng lướt đi trên sóng:

*"Thuyền ta lái gió với buồm trăng
Lướt giữa mây cao với biển bằng
Ra đậu dặm xa dò bụng biển
Dàn đan thế trận lưới vây giăng"*

- Câu thơ vừa thực vừa ảo, hình ảnh “Thuyền” được đặt trong mối quan hệ hài hòa với những hình ảnh thiên nhiên (lái gió, buồm trăng, mây cao, biển bằng) diễn tả cảnh con thuyền tung hoành giữa trời biển mênh mông và đang làm chủ biển khơi, có gió làm người cầm lái, trăng làm cánh buồm. Con thuyền đánh cá vốn nhỏ bé trước biển cả bao la đã trở thành con thuyền kì vĩ, khổng lồ, hòa nhập với kích thước rộng lớn của thiên nhiên, vũ trụ. Thơ Huy Cận trước Cách mạng thường thiên về thiên nhiên kì vĩ, là một thứ không gian bao la, rộng lớn đối lập với sự nhỏ bé đơn côi của con người.

*“Sóng gợn tràng giang buồn điệp điệp
Con thuyền xuôi mái nước song song.”*

Sau Cách mạng, hình ảnh thơ của Huy Cận có sự đổi mới. Thiên nhiên như một người bạn đồng hành, nâng cao, làm nổi bật vẻ đẹp và sức mạnh của con người trong sự hài hòa đẹp đẽ với khung cảnh thiên nhiên. Công việc đánh cá được dàn đan như một thế trận hào hùng. Người lao động tuy không được miêu tả trực tiếp nhưng ta thấy họ được làm chủ biển khơi, lao động hăng say dũng cảm muốn chinh phục biển khơi nhưng cũng rất hòa hợp với thiên nhiên. Hình ảnh đoàn thuyền và sự hiện diện của con người không chỉ hòa hợp mà còn nổi bật ở vị trí trung tâm của vũ trụ.

– Phải có tâm hồn lạc quan, gắn bó máu thịt với con người với cuộc sống mới thì nhà thơ Huy Cận mới có thể cất lên những vần thơ rất đẹp như vậy bằng chính tâm hồn lãng mạn của mình.

b, Biển giàu đẹp nên thơ và có nhiều tài nguyên

"Cá nhụ cá chim cùng cá đé.

.....

Đêm thơ : sao lùa nước Hạ Long."

– Có bao nhà thơ viết về biển, nhưng có lẽ chưa ai có bức tranh biển đẹp như trong bài thơ “Đoàn thuyền đánh cá”. Không gian trong lòng biển luôn biến ảo sinh động, nhà thơ hình dung nước biển như những sợi tơ xanh mềm buông rũ. Những con cá thu như con thoi bạc qua lại đi về trong vùng tơ xanh ấy. Rồi nhà thơ lại thấy nước biển sóng sánh vàng như màu trăng. Đàn cá đủ loại bơi lội trong nước trăng vàng. Nhà thơ liệt kê “cá nhụ, cá chim cùng cá đé”, chỉ miêu tả hai chi tiết làm cho bức tranh như sống hẳn dậy, có linh hồn: “Cá song lấp lánh đuốc đen hồng” và “cái đuôi em quẫy trăng vàng chóa”. Con cá song thân dày và dài trên vảy có chấm tròn màu đen và hồng như hình ảnh của một cây đuốc lấp lánh dưới ánh trăng trong đêm. Hình dung ra cả đàn cá song như một đám hội rước đuốc tung bùng lấp lánh trên mặt biển, đó là cảnh tượng lộng lẫy và kỳ thú (Nhà thơ Chế Lan Viên cũng đã viết “Con cá song cầm đuốc dẫn thơ về”). Tuy nhiên, hình ảnh “cái đuôi em quẫy trăng vàng chóa” là hình ảnh đẹp nhất. Cái đuôi cá quẫy nước, làm tung lên những giọt nước lóe sáng màu trắng giống như người họa sĩ vẩy ngọn bút tài hoa để lại một vùng bụi trắng lóe sáng trên mặt nước bằng phẳng. Rồi mặt biển như trở lại yên bình, có thể nhìn thấy những bóng sao trong đáy nước.

– “Đêm thở sao lùa nước Hạ Long” là hình ảnh nhân hóa đẹp, tiếng thở của đêm chính là nhịp thở của thủy triều và tiếng rì rào của sóng. Những đốm sao lung linh trên mặt nước nâng lên hạ xuống một cách hùng vĩ. Nhà thơ Bế Kiến Quốc đã cho rằng: “*Nhờ câu thơ này, toàn bộ không khí biển khơi lung linh dào dạt sống động và kỳ ảo hẳn lên*”.

c, Biển không những giàu đẹp mà còn rất ân nghĩa, thủy chung, bao la như lòng mẹ

– Người dân chài đã hát bài ca gọi cá vào.

"Ta hát bài ca gọi cá vào

Gõ thuyền đã có nhịp trăng cao"

– Không phải con người gõ thuyền để xua cá vào lưới mà là “trăng cao gõ”. Trong đêm trăng sáng, vàng trăng in xuống mặt nước, sóng xô bóng trăng dưới nước gõ vào mạn thuyền. Đây là hình ảnh lãng mạn đầy chất thơ, thiên nhiên và con người cùng hòa hợp trong lao động.

– Con người chinh phục thiên nhiên nhưng cũng đầy lòng biết ơn với thiên nhiên “Biển cho ta cá như lòng mẹ. Nuôi lớn đời ta tự buổi nào”

– Một đêm trôi đi thật nhanh trong nhịp điệu lao động hăng say, khẩn trương, sôi nổi.

III. Kết luận

- Bài thơ tạo được âm hưởng vừa khỏe khoắn sôi nổi lại vừa phơi phới, bay bổng. Các vần trắc tạo sức dội, sức mạnh, các vần bằng tạo sự vang xa, bay bổng, tạo nên những vần thơ khoáng đạt, kì vĩ, phơi phới niềm vui.

- Bài thơ là những bức tranh đẹp, rộng lớn kế tiếp nhau về hình ảnh thiên nhiên và đoàn thuyền đánh cá. Thiên nhiên như một người bạn thân thiết, đồng hành cùng cuộc sống của con người.

- Lãng mạn hơn, công việc lao động nặng nhọc của người đánh cá đã thành bài ca đầy niềm vui, nhịp nhàng cùng thiên nhiên.

Mời các bạn xem tiếp tài liệu tại: <https://vndoc.com/luyen-thi-vao-lop-10>